

Карманний Євгеній Вадимович, доцент кафедри Основ безпеки життєдіяльності, кандидат технічних наук, доцент; **Ковжога Сергій Олексійович**, завідувач кафедри Основ безпеки життєдіяльності, кандидат хімічних наук, доцент;
Тузіков Сергій Анатолійович, доцент кафедри Основ безпеки життєдіяльності, кандидат технічних наук, старший науковий співробітник
Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого», м. Харків

НАСЛІДКИ АВАРІЇ НА ЯПОНСЬКІЙ АЕС „ФУКУСИМА”: МІФИ ТА РЕАЛЬНІСТЬ

Сьогодні існує певне упереджене ставлення до реальних наслідків аварії на японській атомній електростанції (АЕС) „Фукусіма”, а відповідно до цього – й до існуючих норм безпеки та принципів захисту населення і територій. Причому, - не тільки радіаційного захисту, а й усієї сукупності заходів захисту, які передбачені діючим вітчизняним законодавством, і які повинні здійснюватись відповідними установами та організаціями, незалежно від форми власності.

Сприяла цьому, на жаль, аварія на Чорнобильській атомній електростанції, і ще більш поглибила - аварія на японській АЕС „Фукусіма-1”. В контексті останньої аварії розглянемо: з чим же мали справу рятувальники й світове співтовариство, а що м’яко кажучи, було надуманим, домисленим, вигаданим та ін.

1. Події на «Фукусіма-1» загострили протистояння між прихильниками і противниками атомної енергетики у всьому світі. Ставиться питання про доцільність зведення атомних електростанцій. В результаті цих подій, відмовились від будівництва нових, і припинили роботу існуючих АЕС: Данія, Литва, Швейцарія, Швеція, Німеччина, Венесуела. Україна не збирається відмовлятися від атомної енергетики, однак має намір переглянути вимоги по безпеці енергоблоків з урахуванням уроків цієї аварії.

2. Японська атомна енергетика підтвердила свою життєздатність. Вибухи на станціях – це проблема активності землі і розлому, на якому знаходиться Японія, а не атомних станцій.

3. Радіація з аварійної японської АЕС в даний час не представляє загрози для здоров'я людей. З точки зору забруднення радіонуклідами, на сьогодні найнебезпечнішим елементом є плутоній (у якого період напіврозпаду складає 24 тис. років), але він не розноситься вітром і осідає в радіусі 30 кілометрів.

4. На Україні для жителів районів, прилеглих до АЕС, встановлена максимальна доза опромінювання 5 мЗв за п'ять років. Щоб отримати за рік дозу не більш допустимої, рівень радіації має бути не більше 570 нанозіверт за годину. В Японії лише в одному районі Хітатінаки рівень радіації був більше допустимого. На Україні обов'язкова евакуація населення починається, якщо за перших 10 діб рівень складе 500 мЗв. У Японії такі норми в декілька разів вище (несприятливіше).

5. Західні засоби масової інформації (ЗМІ) висвітлювали події в більш похмурих тонах, ніж японські теле- і радіоканали. Японськими властями та ЗМІ повною мірою продемонстрована інформаційна відкритість. Японці, як завжди, ходили на роботу, до

школи і зберігали спокій.

6. У Японії розповсюдився рух «дзисюку» – за добровільне обмежене споживання електрики, що вказує про високу громадянську позицію.

7. Аварія продемонструвала уразливість сучасної інфраструктури перед надзвичайними ситуаціями (НС) та одночасно – міцність і гнучкість японської держави, суспільства й економіки. Не було паніки, не відбулося транспортного, енергетичного колапсу. Мешканці організовано покинули будинки. У зруйнованих супермаркетах не зафіксовано крадіжок! Причина цього – у національних особливостях Японії. Японці пам'ятають, що живуть, що називається, «на вулкані», та постійно удосконалюють будівельні і транспортні технології, щоб мінімізувати збиток від НС. Всі японці щорічно відпрацьовують дії в надзвичайних ситуаціях 1 вересня в „день Канто” – цього дня в 1923 р. від землетрусу загинуло 143000 чоловік.

Лиха в Японії продемонстрували, що ключова відмінність передової країни – в оцінці людського життя і засобах, які держава і суспільство готові віддати ради її збереження, в якості системи реагування на НС.

Зенін Андрій Петрович, доцент кафедри Основ безпеки життєдіяльності, кандидат технічних наук, доцент; **Малько Олександр Дмитрович**, доцент кафедри Основ безпеки життєдіяльності, кандидат військових наук, доцент
*Національний університет «Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого», м. Харків*

ГЛОБАЛЬНА БЕЗПЕКА – ЩО МОЖЕ ДАТИ ВИКОРИСТАННЯ КОСМІЧНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ? РОЛЬ ТА МІСЦЕ УКРАЇНИ В ЦЬОМУ ПРОЦЕСІ

Одним з найважливіших досягнень космонавтики став визначальний вплив космічних технологій на вирішення проблем глобальної безпеки. Навіть саме поняття глобальної безпеки виникло завдяки космонавтиці. Коли людство побачило свою Землю з боку, з космосу, воно усвідомило, наскільки уразливе та взаємопов'язане життя на нашій планеті. На теперішній час неможливо забезпечити вирішення питань глобальної безпеки в різних сферах життєдіяльності людей без використання космічних засобів.

В результаті проведених досліджень, пропонуються наступні систематизовані напрямки використання космічних інформаційних систем у вирішенні питань глобальної безпеки.

1. Системи орбітальних метеорологічних супутників забезпечують глобальне спостереження за змінами погоди, що дозволяє прогнозувати погоду. Важливим завданням космічних метеорологічних систем є спостереження з космосу за розвитком небезпечних атмосферних явищ, що дозволяє передбачити природні небезпеки з метою попередження людей та прийняття захисних заходів від них для зменшення втрат і збитків.

2. Глобальні навігаційні системи космічного базування (американська «GPS»; російська «ГЛОНАС»; майбутні: українська «ЛИБІДЬ», європейська «GALILEO», китайська «VOIDOU») забезпечують безпечний рух та управління переміщенням